

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

er daarvoor was. Heelheids uit dat doolhof geraken kan een zegen zijn voor de familie, de therapeut én de supervisor.

Dit boek tracht consequent een systemische manier van supervisie te verwoorden. Deze zou dan gebeuren in een relatie met de supervisor-therapeut waarin de wijsheden van de narratieve, de constructivistische en de constructionistische benadering geïntegreerd zijn, en dit bij voorkeur op een harmonieuze manier. Het boek is daar volgens mij gedeeltelijk in geslaagd. Het opent sterk met enkele hoofdstukken die zowel op theoretisch als praktisch vlak een mooi coherent geheel brengen, andere herhalen vooral bekende dingen of zijn verwarrend geschreven. Het

praktijkstuk blijft echter zeer boeiend.

Het voordeel van dit boek, namelijk het beschrijven van het proces van supervisie eerder dan een opsomming van uitgangspunten en methodieken, vormt ook een nadeel als het erop aan komt het boek te bespreken. Ik vond dit geen gemakkelijke opdracht omdat er niet zoveel 'informatie' in staat. Een proces laat zich niet gemakkelijk samenvatten. Het boek is dat ook eerder een leidraad voor 'formatie'. Het lijkt mij een mooi instrument om in een systemisch opleidingscentrum een uitvoerige feedbackronde te houden op de supervisiepraktijk.

Magda Heireman

MOET-WILLIGE HULPVERLENING.
SYSTEEMTHEORETISCHE METHODIEK
VOOR GEZINSVOOGDEN EN JEUGD-
RECLASSEERDERS

Joep Choy, Steven Pont en Theo
Doreleijers (2003). Amsterdam:
uitgeverij SWP, 176 pp.,
ISBN 90-6665-522-4, € 19,-

Gezinsvoogden en jeugdreclasseerders hebben door de aard van hun werk voortdurend te maken met ouders en gezinnen. Voor een effectieve uitvoering van hun taak is het heel belangrijk dat zij met die ouders en gezinnen een goede verstandhouding opbouwen. Veel inzichten en methodieken vanuit de gezinstherapie zijn daarvoor relevant. Choy, Pont en Doreleijers hebben voor deze hulpverleners een zeer bruikbaar boekje verzorgd, vol goed uitgewerkte praktische tips gevat in een zorgvuldig uitge-

werkte stappenmethodiek. Het is de vrucht van hun consulentenvetrektheid bij het werk van het Bureau Jeugdzorg van de Stadsregio Rotterdam.

Zowel gezinsvoogden als jeugdreclasseerders oefenen een hulpverlening uit die de cliënten is opgelegd en het is dan ook terecht dat het boekje aanvangt met een reflectie over de integratie van dwang en hulp. De auteurs pleiten voor duidelijkheid naar de cliënten toe over positie en bevoegdheden van de hulpverlener, maar ook voor zoveel mogelijk aansluiting zoeken bij de ouderlijke verantwoordelijkheid en de belangen die cliënten hebben bij het aangaan van de hulp.

Vervolgens bespreken de auteurs een aantal kernbegrippen uit de systeemtheorie als interpunctie, triades, systeemgrenzen, vooronderstellingen (*beliefsystems*) en, wat uitgebreider, het circumplexe model van Olsen en de theorie van Nagy. Het zijn over

het algemeen heldere uiteenzettingen in gewone taal, maar voor de gebruikte illustraties gaat men soms wat kort door de bocht.

Het meest sprekende deel van het boekje gaat over de toe te passen methodiek, waarbij nadrukkelijk onderscheid wordt gemaakt tussen die voor gezinsvoogden en voor jeugdreclasseerders. Gezinsvoogden komen in gezinnen als er door de rechter een onder-toezichtstelling is uitgesproken. Ouders voelen zich dan in gebreke gesteld en de gezinsvoogd wordt zelden met open armen ontvangen. Met oog voor veel, ook schijnbaar banale details, schetsen de auteurs een stapsgewijze aanpak naar de opbouw van een constructieve samenwerking. Daarbij hebben zij voortdurend oog voor de beelden die bij ouders en kinderen kunnen worden oproepen door de situatie waarin zij gebracht worden en voor de risico's dat negatieve vooronderstellingen worden bevestigd.

Voor jeugdreclasseerders is de centrale cliënt de adolescent die een delict gepleegd

heeft, hetgeen ook een rechtvaardiging is voor een aparte, niet-systemische paragraaf in het boekje over de individuele pathologie. Maar vrijwel altijd is contact met de ouders van groot belang, hoewel veel van deze adolescenten daar juist moeite mee hebben, evenals met het aanvaarden van hulp. Ook hier een schets van een gefaseerde aanpak, wederom, net als bij de gezinsvoogden, geïllustreerd met verbatim uitgeschreven interventiemogelijkheden.

Een afsluitend hoofdstukje is gewijd aan de samenwerking met andere instellingen.

Het is een (te) eenvoudig uitgegeven boekje met teksten die zich goed laten gebruiken bij opleidingen en in-service trainingen van werkers met gezinnen, ook anderen dan de in de titel genoemde, mede omdat die teksten zich goed lenen voor discussie. En de literatuurlijst vermeldt nu eens meer publicaties in het Nederlands dan in het Engels.

Han Blankstein

FAMILY THERAPY BEYOND POSTMODERNISM. PRACTICE CHALLENGES THEORY

Carmel Flaskas (2002). Hove: Brunner-Routledge, pp 213; ISBN 0-415-18300-6

‘Cliënten dragen levenservaringen aan die niet eenvoudig narratieve of geconstrueerde werkelijkheden zijn geweest, maar onderdrukkende en kapotmakende werkelijkheden, die een vernietigende kracht in zich dragen, los van de betekenissen en verhalen die eraan vastzitten.’ (p.78; vert. TZ). Met deze *cri du coeur* uit Flaskas haar verontrusting over de gevolgen van het postmodernisme voor de systeemtherapie. Flaskas is lec-

tor aan de school voor maatschappelijk werk aan de universiteit van New South Wales in Australië. Ze heeft dit boek geschreven omdat zij postmodernisme moeilijk kan rijmen met haar eigen systeemtherapeutische werk. Ze waarschuwt tegen het kritiekloos toepassen van ideeën uit het postmodernisme. Daarnaast wijdt zij ook een aantal hoofdstukken aan recente ontwikkelingen binnen de psychoanalytische psychotherapie en filosofeert ze over de betekenis hiervan voor de systeemtherapeutische praktijk.

Ideeën uit het postmodernisme zijn vanaf de jaren negentig toenemend verbreid onder